

Προς ΔΕΣΦΑ Α.Ε.

Διεύθυνση Στρατηγικής & Ανάπτυξης
Λεωφ. Μεσογείων 357-359 15231 Χαλάνδρι
E-mail: strategy-development@DESFA.GR

Κοινοποίηση:**Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων Ενέργειας και Υδάτων/Κλάδος Ενέργειας**

Υπ' όψη Αντιπροέδρου κ. Δημητρίου Φούρλαρη
E-mail: info@rae.gr

Μαρούσι, 16 Ιανουαρίου 2026
Α.Π. 01/2026

Θέμα: Σχόλια επί του Σχεδίου Προγράμματος Ανάπτυξης του ΕΣΦΑ 2025-2034

Αξιότιμοι κύριοι,

Δια της παρούσας, η Εταιρεία μας «ΔΙΩΡΥΓΑ GAS ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ» συμμετέχει στη Δημόσια Διαβούλευση επί του Σχεδίου Προγράμματος Ανάπτυξης (ΣΠΑ) του ΕΣΦΑ για την περίοδο 2025–2034, υποβάλλοντας τις ακόλουθες θέσεις.

Παράλληλα, εκφράζουμε τη ρητή, εντονότατη διαμαρτυρία της Εταιρείας μας επί της προτεινόμενης απένταξης των έργων υποδομής που αφορούν στο έργο της πλωτής μονάδας αποθήκευσης και αεριοποίησης υδροποιημένου φυσικού αερίου (FSRU), που αναπτύσσει η Εταιρεία μας στην περιοχή των Αγίων Θεοδώρων Κορινθίας και ειδικά για τους λόγους που προσχηματικά επικαλείστε.

Στο αναρτηθέν Σχέδιο Προγράμματος Ανάπτυξης ΕΣΦΑ 2025–2034 (Κεφάλαιο IV), προτείνετε –για λόγους που διερευνώνται και σε κάθε περίπτωση αντιβαίνουν σε ισχύουσες αποφάσεις της αρμόδιας Αρχής, στο θεσμικό πλαίσιο και κυρίως στην υποχρέωση εκπλήρωσης των συμβατικών σας υποχρεώσεων βάσει των αρχών της καλής πίστης και των καθιερωμένων συναλλακτικών ηθών– την απένταξη των κάτωθι κρίσιμων έργων υποδομής:

1. του Μετρητικού και Ρυθμιστικού Σταθμού για τη σύνδεση με το FSRU της ΔΙΩΡΥΓΑ GAS και
2. του διπλασιασμού του κλάδου υψηλής πίεσης Πάτημα – Λιβαδιά.

Η ενέργεια αυτή του Διαχειριστή είναι ανεπίτρεπτη καθώς αντίκειται καταφανώς στο ισχύον νομοθετικό και ρυθμιστικό πλαίσιο, που επιβάλλει να λειτουργεί ο ΔΕΣΦΑ ως ουδέτερος, διαφανής και αμερόληπτος φορέας

που διευκολύνει — και δεν παρεμποδίζει — την πρόσβαση νέων υποδομών στο Σύστημα, «προκειμένου το ΕΣΦΑ να είναι οικονομικά αποδοτικό, τεχνικά άρτιο και ολοκληρωμένο, ώστε να εξυπηρετούνται οι ανάγκες των Χρηστών σε Φυσικό Αέριο, κατά τρόπο ασφαλή, επαρκή, αξιόπιστο και οικονομικά αποδοτικό και να διασφαλίζεται η λειτουργία μίας ενιαίας αγοράς φυσικού αερίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση» (άρθρο παρ. 1 68 ν. 4001/2011). Ιδίως η απένταξη από το ΣΠΑ έργων που συνδέονται με την υλοποίηση επένδυσης, που (α) έχει χαρακτηριστεί ως στρατηγική, (β) διαθέτει αδειοδοτική ωριμότητα και (γ) συμβάλλει σαφώς στη διαφοροποίηση των πηγών και των σημείων εισόδου φυσικού αερίου στη Χώρα και την ευρύτερη περιοχή, **επιφέρει εν τοις πράγμασι τον αποκλεισμό μίας νέας πύλης εισόδου στη Νότια Ελλάδα, με συνέπεια να υπονομεύεται η ενίσχυση του ανταγωνισμού στην αγορά φυσικού αερίου και η εξυπηρέτηση των αναγκών των Χρηστών με όρους οικονομικής αποδοτικότητας**. Αναμφίβολα, μία τέτοια επιλογή αντιστρατεύεται τον θεμελιώδη στόχο της ανάπτυξης και λειτουργίας του Συστήματος και της Αγοράς Φυσικού Αερίου, προς όφελος των Χρηστών του ΕΣΦΑ, και δημιουργεί τετελεσμένα **εις βάρος τόσο των Συμμετεχόντων στην εν λόγω αγορά όσο και αυτών που δραστηριοποιούνται στις συνδεδεμένες αγορές ηλεκτρικής ενέργειας**.

Αναλυτικότερα, με την απένταξη των ανωτέρω έργων παρεμποδίζεται η υλοποίηση μιας ώριμης και ιδιωτικά χρηματοδοτούμενης υποδομής, συνολικού ύψους επένδυσης της τάξης των περίπου 400 εκατ. ευρώ, η οποία προάγει τον ανταγωνισμό υποδομών και ενισχύει τις εναλλακτικές δυνατότητες εισαγωγής στο Νότιο Σύστημα. Αντιθέτως, προκρίνεται, εμμέσως πλην σαφώς, η διατήρηση της υφιστάμενης «μονοπωλιακής» δομής και η συνέχιση πρακτικών σημαντικά υψηλότερου κόστους, με προφανείς επιπτώσεις στο ύψος των επιβαρύνσεων που τελικώς μετακυλίνουν στους Χρήστες των ενεργειακών συστημάτων και στους Καταναλωτές εν γένει.

Από την άποψη του ανταγωνισμού, η πρακτική που ακολουθεί ο ΔΕΣΦΑ δημιουργεί εύλογα ζητήματα διατήρησης του υφιστάμενου καθεστώτος, στο οποίο η συγκέντρωση των υποδομών υπό συνθήκες φυσικού μονοπωλίου και η αποτροπή εισόδου νέων, δυνητικά ανταγωνιστικών επενδύσεων συνεπάγονται σαφή οικονομικά οφέλη για τον Διαχειριστή.

Ένα από τα οφέλη αφορά στα κέρδη του ΔΕΣΦΑ από δημοπρασίες για τις μελλοντικές χρονοθυρίδες ΥΦΑ στη Ρεβυθούσα, όπου η αυξημένη ζήτηση έχει οδηγήσει σε κέρδη του Διαχειριστή που εκτιμώνται σε 400 εκατ. ευρώ μέχρι στιγμής. Αναλυτικότερα, όσο διατηρείται η παρούσα κατάσταση της μοναδικότητας της υποδομής της Ρεβυθούσας, επικρατεί έντονος ανταγωνισμός μεταξύ των Χρηστών για την εξασφάλιση των 30-40

χρονοθυρίδων της Ρεβυθούσας, με συνέπεια τη διαπραγμάτευσή τους σε υψηλές τιμές. Η κατάσταση αυτή, σε συνθήκες αυξημένης ανησυχίας των Χρηστών για την ασφάλεια εφοδιασμού, έχει ως αποτέλεσμα την υπέρμετρη αύξηση του κόστους χρήσης της μοναδικής αξιόπιστης υποδομής εισαγωγής ΥΦΑ στο Νότιο Σύστημα, από 1,2€/MWh σε 4€/MWh, με άμεση μετακύλιση στο κόστος ηλεκτροπαραγωγής που πληρώνουν οι τελικοί καταναλωτές και το σύνολο της ελληνικής οικονομίας.

Αντίθετα, η ανάπτυξη δεύτερης ανταγωνιστικής υποδομής στο νότιο σύστημα θα εκμηδένιζε τέτοιες στρεβλώσεις, παρέχοντας ταυτόχρονα στους επενδυτές (παραγωγοί και προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας, Βιομηχανίες-Χρήστες ΕΣΦΑ και ΕΣΜΗΕ,) τη βεβαιότητα ότι το Σύστημα Φυσικού Αερίου και, κατ' επέκταση, το Σύστημα Ηλεκτρικής Ενέργειας θα δύνανται λειτουργούν με ενισχυμένη οικονομική αποτελεσματικότητα.

Επιπρόσθετα, η προτεινόμενη απένταξη έχει σαφείς αρνητικές συνέπειες σε επίπεδο εθνικής και ευρωπαϊκής ενεργειακής στρατηγικής, καθώς κινείται αντίθετα με την πρωτοβουλία του Κάθετου Διαδρόμου, που στοχεύει στην ενίσχυση της διαδρομής τροφοδοσίας φυσικού αερίου από την Ελλάδα προς τις αγορές της Νοτιοανατολικής και Κεντρικής Ευρώπης, μέσω της αξιοποίησης σημαντικά μεγαλύτερου όγκου εισαγωγών LNG και των διασυνδέσεων της Ελλάδος με τις γειτονικές χώρες της περιοχής. Η αφαίρεση μιας ώριμης πύλης εισόδου στο Νότιο Σύστημα που έχει χαρακτηριστεί θεσμικά Στρατηγική Επένδυση και αναφέρεται στο ΕΣΕΚ, μειώνει την ανθεκτικότητα και αξιοπιστία του ΕΣΦΑ, περιορίζει τη γεωγραφική διαφοροποίηση των σημείων εισόδου και αποδυναμώνει, στην πράξη, τη δυνατότητα της χώρας να λειτουργήσει ως αξιόπιστος κόμβος τροφοδοσίας στο πλαίσιο της εν λόγω ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας.

Πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι ο ΔΕΣΦΑ διαχειρίζεται ένα δημόσιο αγαθό (την παροχή δυναμικότητας στο ΕΣΦΑ) και επομένως οποιαδήποτε διαφορά έχει μονομερώς και αποκλειστικά εκ μέρους του ανακύψει για την ισχύ ή μη της μεταξύ μας σύμβασης όχι μόνο μας προβληματίζει αλλά σίγουρα δεν δύναται να επιλύεται ως αμιγώς ιδιωτική διαφορά μεταξύ δύο απλών ανωνύμων εταιρειών. Ειδικά όταν αυτή η διαφορά αφορά έργο εθνικής σημασίας, χαρακτηρισμένο από την Πολιτεία ως Στρατηγική Επένδυση, ενταγμένο στο ΕΣΕΚ και ωριμότερο αδειοδοτικά από οποιοδήποτε άλλο παρόμοιο έργο. Άλλωστε, για το θέμα έχει επιληφθεί η αρμόδια Αρχή, η οποία στις εξουσίες και τις αρμοδιότητές της δεν υποκαθίσταται από κανέναν.

Βάσει των ανωτέρω, και συνεκτιμώντας το γεγονός ότι η Εταιρεία μας έχει επιδείξει έμπρακτα τη βούλησή της για την υλοποίηση του έργου, σεβόμενη παράλληλα τις συμβατικές της υποχρεώσεις, σύμφωνα και με το πλαίσιο που έχει ορίσει η αρμόδια Αρχή, σας καλούμε και αιτούμαστε:

- να τροποποιήσετε άμεσα το Σχέδιο Προγράμματος Ανάπτυξης ΕΣΦΑ 2025–2034, πριν την τελική υποβολή του προς έγκριση, επανεκτιμώντας πλήρως τα έργα σύνδεσης και επέκτασης που αφορούν τη ΔΙΩΡΥΓΑ GAS (Μετρητικός και Ρυθμιστικός Σταθμός και έργο Πάτημα – Λιβαδειά),
- να απόσχετε από πρακτικές που λειτουργούν ως τεχνητοί φραγμοί εισόδου μέσω του ΣΠΑ και να διασφαλίσετε την ισότιμη πρόσβαση νέων υποδομών στο ΕΣΦΑ, σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας, της αμεροληψίας και της ίσης μεταχείρισης,
- να ευθυγραμμίσετε τον δεκαετή σχεδιασμό του ΕΣΦΑ με τους στόχους της ασφάλειας εφοδιασμού, του ανταγωνισμού και της ευρωπαϊκής ενεργειακής στρατηγικής, ενισχύοντας — και όχι περιορίζοντας — τα σημεία εισόδου, ιδίως στο Νότιο Σύστημα.

Η αναλυτική τεκμηρίωση των ανωτέρω παρατίθεται στο συνημμένο **Υπόμνημα Θέσεων και Αντιρρήσεων**.

Με εκτίμηση,
Για τη ΔΙΩΡΥΓΑ GAS Α.Ε.

Ιωάννης Κιούφης
Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΡΡΗΣΕΩΝ

Οι ενστάσεις μας εδράζονται σε δύο κεντρικούς άξονες:

α) τη νομική/ρυθμιστική παραβίαση των υποχρεώσεων του Διαχειριστή και β) την τεχνική αναγκαιότητα των έργων για την εθνική ασφάλεια εφοδιασμού.

Ακολουθεί η αναλυτική τεκμηρίωση:

Ο Ρόλος του Διαχειριστή

Εξ αρχής επισημαίνεται ότι ο Διαχειριστής οφείλει να ασκεί τις αρμοδιότητές του σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας, της αμεροληψίας και της ίσης μεταχείρισης (άρθρο 68 Ν. 4001/2011).

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 4001/2011, ο ΔΕΣΦΑ δεν λειτουργεί απλώς ως τεχνικός διεκπεραιωτής του Δικτύου Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, αλλά φέρει την αυξημένη ευθύνη του «Συνετού Διαχειριστή». Πρόκειται για μια θεμελιώδη νομική και λειτουργική έννοια που επιτάσσει την άσκηση των αρμοδιοτήτων του με τη δέουσα επιμέλεια, τεχνική επάρκεια και οικονομική αποτελεσματικότητα, με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον και την εξυπηρέτηση των Χρηστών. Υπό το πρίσμα αυτό, η απένταξη κρίσιμων έργων υποδομής, όπως αυτό της Εταιρείας μας, τα οποία είχαν ενταχθεί στον προγραμματισμό ανάπτυξης του ΕΣΦΑ και στην υλοποίησή τους είχαν βασιστεί οι Χρήστες για τη διαφοροποίηση των πηγών εφοδιασμού τους και την εξοικονόμηση κόστους, συνιστά ευθεία διαστρέβλωση του ρόλου του Διαχειριστή και υπονομεύει τις αρχές της ενεργειακής αγοράς.

Ο Συνετός Διαχειριστής οφείλει να χαρακτηρίζεται από συνέπεια και προβλεψιμότητα. Η ένταξη ενός έργου στο Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης δημιουργεί στους Χρήστες την εύλογη και δικαιολογημένη προσδοκία υλοποίησής του. Η Εταιρεία μας, βασιζόμενη σε αυτόν τον εγκεκριμένο σχεδιασμό, προέβη σε σημαντικές επιχειρηματικές και στρατηγικές αποφάσεις. Η αιφνίδια και αδικαιολόγητη απένταξη του έργου ανατρέπει βίαια τον επιχειρηματικό σχεδιασμό και προκαλεί άμεση οικονομική ζημία, αποδεικνύοντας την έλλειψη της απαιτούμενης πρόνοιας και σοβαρότητας εκ μέρους του Διαχειριστή.

Η απένταξη κρίσιμων έργων θέτει σε ορατό κίνδυνο την ασφάλεια εφοδιασμού και την αποδοτικότητα του δικτύου, στοιχεία που αποτελούν

τον πυρήνα της αποστολής του ΔΕΣΦΑ. Ένας διαχειριστής που ενεργεί με σύνεση οφείλει να θωρακίζει το Σύστημα και όχι να το καθιστά ευάλωτο, αφαιρώντας αναγκαίες και κρίσιμες υποδομές που το προστατεύουν και το αναβαθμίζουν, όπως το έργο της Εταιρείας μας.

Δεδομένου ότι ο ΔΕΣΦΑ λειτουργεί υπό καθεστώς φυσικού μονοπωλίου, η απένταξη ενός έργου υποδομής απαραίτητου για τη δραστηριοποίηση ενός Χρήστη, ισοδυναμεί πρακτικά με άρνηση πρόσβασης στο Δίκτυο. Για τον λόγο αυτό άλλωστε, το άρθρο 92 παρ. 3 του Κώδικα Διαχείρισης ΕΣΦΑ αδιάσπικτα ορίζει ότι **«Ο Διαχειριστής υποχρεούται να αιτιολογήσει πλήρως τους λόγους για τους οποίους δεν συμπεριέλαβε στο Σχέδιο οποιοδήποτε Προγραμματισμένο Έργο.»**.

Συναφώς, οφείλει να συνεκτιμηθεί το ότι ακόμη και η πλέον πρόσφατη Απόφαση Ε-53/2025 (ΦΕΚ Β'4622/**27.8.2025**) της Ρυθμιστικής Αρχής, αναφορικά με την έγκριση του ισχύοντος Προγράμματος Ανάπτυξης 2024-2033, πρόβλεπε ότι **«Το έργο εντάσσεται στο Πρόγραμμα Ανάπτυξης λαμβάνοντας υπόψη ότι η Διώρυγα Gas έχει ήδη ολοκληρώσει τη δεσμευτική φάση του market test για τη δέσμευση δυναμικότητας στο FSRU, υπό την προϋπόθεση ότι η Διώρυγα Gas θα προχωρήσει τελικά σε Τελική Επενδυτική Απόφαση για το σχετικό FSRU»**. Επομένως, η σκοπιμότητα συμπερίληψης του Έργου στο Πρόγραμμα Ανάπτυξης συνδεόταν με την ωριμότητά του και, συγκεκριμένα, με την **επιτυχή** ολοκλήρωση της διαδικασίας του Market Test, που αποκάλυψε και την ύπαρξη **επαρκούς ζήτησης** για την υλοποίησή του. Περαιτέρω, από τη διατύπωση της Αρχής, καθίσταται σαφές ότι η συμπερίληψη των εν λόγω έργων δεν συνεπάγεται την επιβολή στον ΔΕΣΦΑ υποχρέωσης να προβεί σε δαπάνες / επενδύσεων, καθώς προαπαιτούμενο για τις τελευταίες αποτελεί διαχρονικά η προηγούμενη λήψη από την Εταιρεία μας Τελικής Επενδυτικής Απόφασης. Επομένως, επιβεβαιώνεται ότι, επί του παρόντος, δηλαδή μέχρι τη λήψη επενδυτικής απόφασης, ο κύριος σκοπός της συμπερίληψης των έργων στο Πρόγραμμα Ανάπτυξης συνδέεται με τη διάχυση της ενημέρωσης για τις εκτιμώμενες ανάγκες ανάπτυξης του Συστήματος και την παροχή επενδυτικού σήματος. Ως εκ τούτου, η απένταξή του συνιστά βλαπτική μεταχείριση.

Υπό τις ανωτέρω περιστάσεις, η ενέργεια του ΔΕΣΦΑ να προβεί στην απένταξη του έργου μέσω της διαβούλευσης, χωρίς καμία προηγούμενη έγγραφη ειδοποίηση προς την Εταιρεία μας και χωρίς αναλυτική τεκμηρίωση, συνιστά κατάφωρη παραβίαση της αρχής της καλόπιστης εκτέλεσης των συμβάσεων, καθώς και του νομοθετικού και ρυθμιστικού πλαισίου. Όπως διαφαίνεται, εν προκειμένω, ο Διαχειριστής δεν λειτούργησε ως ουδέτερος θεματοφύλακας και διευκολυντής της αγοράς

αλλά ως «εμπόδιο» για την είσοδο της εταιρεία μας στην αγορά. Η πρακτική αυτή αξιολογείται και ως καταχρηστική άσκηση δεσπόζουσας θέσης εις βάρος της ανάπτυξης του υγιούς ανταγωνισμού, παραβιάζοντας εξόφθαλμα την υποχρέωση ίσης μεταχείρισης και παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας που επιβάλλει το ρυθμιστικό πλαίσιο.

Εν κατακλείδι, ο ΔΕΣΦΑ, αντί να διασφαλίζει την ισότιμη και διαφανή πρόσβαση στο ΕΣΦΑ ως οφείλει, ενήργησε κατά παράβαση των υποχρεώσεών του, αγνοώντας τις δεσμεύσεις του και προκαλώντας ζημία στην Εταιρεία μας και την ασφάλεια του Συστήματος.

Η Διακριτική Μεταχείριση έναντι άλλων έργων (Υπόθεση ΛΑΡΚΟ)

Πέραν των ανωτέρω, η συμπεριφορά του Διαχειριστή ελέγχεται και ως προς την παραβίαση της θεμελιώδους υποχρέωσης ίσης μεταχείρισης των Χρηστών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η αναφορά στο σχέδιο Προγράμματος Ανάπτυξης του έργου σύνδεσης της ΛΑΡΚΟ στη Λάρυμνα. **Το εν λόγω έργο εξακολουθεί να διατηρείται στον δεκαετή σχεδιασμό του ΕΣΦΑ, παρότι από την ημερομηνία ένταξής του έως και σήμερα δεν έχει αναληφθεί καμία** απολύτως δεσμευτική υποχρέωση δέσμευσης δυναμικότητας από πλευράς του Χρήστη. Τούτο συμβαίνει μάλιστα ενόσω η εν λόγω εταιρεία τελεί υπό καθεστώς ειδικής διαχείρισης, Δηλαδή, δεν υφίσταται ως ενεργός επιχειρηματικός φορέας και, συνεπώς, η εμπορική υλοποίηση του έργου καθίσταται πρακτικά αδύνατη.

Η κραυγαλέα αυτή διακριτική μεταχείριση εις βάρος της Εταιρείας μας, η οποία διαθέτει ένα έργο ώριμο και εγγυημένο, έναντι ενός έργου με μηδενική προοπτική υλοποίησης, αποτυπώνεται ευκρινώς στον ακόλουθο πίνακα συγκριτικών στοιχείων.

Κριτήριο Σύγκρισης	Έργο ΛΑΡΚΟ (Διατηρείται στο Πρόγραμμα)	Έργο ΔΙΩΡΥΓΑ GAS (Απεντάσσεται)
Κατάσταση Χρήστη	Ειδική Διαχείριση / Μη ενεργός επιχειρηματικά	Ενεργή Εταιρεία / Στρατηγική Επένδυση (Ν. 4864/2021)
Δέσμευση Δυναμικότητας	Καμία δεσμευτική υποχρέωση (ARCA)	Υπογεγραμμένη Σύμβαση ARCA, εγγυητικές επιστολές, ολοκληρωμένο Market Test

Κατηγορία στο ΣΠΑ	Κεφάλαιο III	Πλήρης Απένταξη
--------------------------	--------------	-----------------

Όπως έχει επισημανθεί, τα έργα σύνδεσης του FSRU της Εταιρείας μας αποτελούσαν Προγραμματισμένα Έργα σε προηγούμενα Προγράμματα Ανάπτυξης, πληρώντας απαρέγκλιτα τις προϋποθέσεις του άρθρου 92 παρ. 4 περ. Β υποπερίπτωση ι του Νόμου.

Ασφάλεια εφοδιασμού του ΕΣΦΑ και των Ελλήνων καταναλωτών

Όπως έχουμε εκτενώς παρουσιάσει και στο παρελθόν, μέσω των τοποθετήσεων της εταιρείας μας σε Δημόσιες Διαβουλεύσεις, το Εθνικό Σύστημα Φυσικού Αερίου έχει πολλές τεχνικές αδυναμίες, οι οποίες συνοπτικά συνίστανται στο γεγονός ότι σήμερα υπάρχουν 4 εισοδοί από Βορρά και μόνο μια από τον Νότο ενώ αντιθέτως η κατανάλωση βρίσκεται κυρίως στον Νότο.

Τόσο για λόγους επάρκειας αλλά και λόγους αποκατάστασης αυτής της ανισορροπίας είναι αυτονόητο ότι η επόμενη επένδυση που θα έκανε ένας συνετός Διαχειριστής θα ήταν μια δεύτερη υποδομή - Είσοδος στο Νότιο Σύστημα. Γι' αυτό άλλωστε στις πρόσφατες κρίσεις εφοδιασμού προκρινόταν η ιδέα της εγκατάστασης μιας ακόμη αποθήκης ΥΦΑ (όπως το FSU) στο Νότιο άκρο του ΕΣΦΑ.

Η πρόταση για την απένταξη του έργου της Εταιρείας μας, εκ μέρους του ΔΕΣΦΑ, αγνοεί επιδεικτικά την κρίσιμη γεωγραφική διάρθρωση της αγοράς φυσικού αερίου. Ενώ η Βόρεια Ελλάδα αποκτά εναλλακτικές πηγές τροφοδοσίας (IGB, TAP, Αλεξανδρούπολη), το Νότιο Σύστημα, όπου συγκεντρώνεται η πλειονότητα της βιομηχανικής και οικιακής κατανάλωσης (Αττική, Βοιωτία, Κόρινθος), παραμένει εγκλωβισμένο σε καθεστώς μονοπωλιακής πρόσβασης μέσω της Ρεβυθούσας, που αποτελεί την μοναδική υποδομή στο Νότιο Τμήμα.

Η πρόταση απένταξης του έργου της ΔΙΩΡΥΓΑ GAS από το Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης στερεί από τη Νοτιοανατολική Ελλάδα τη μοναδική ώριμη εναλλακτική πύλη εισόδου, διαιωνίζοντας ένα de facto γεωγραφικό μονοπώλιο που νοθεύει τον ανταγωνισμό. Επιπλέον, οι υφιστάμενοι υδραυλικοί περιορισμοί και τα φαινόμενα συμφόρησης στο δίκτυο μεταφοράς καθιστούν δυσχερή τη μεταφορά αερίου από τον Βορρά προς τον Νότο με ανταγωνιστικούς όρους. Συνεπώς, η θεωρητική ύπαρξη υποδομών στον Βορρά δεν διασφαλίζει συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού για τους καταναλωτές του Νότου.

Η παρεμπόδιση της επένδυσής μας, μέσω της απένταξης του έργου από το Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης, οδηγεί σε κατακερματισμό της αγοράς, όπου οι χρήστες του Νότου καθίστανται «αιχμάλωτοι» συγκεκριμένων προμηθευτών χωρίς δυνατότητα επιλογής. Το πρόβλημα καθίσταται εντονότερο ενόψει της εφαρμογής του 19^{ου} πακέτου κυρώσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με το οποίο προβλέπεται η οριστική διακοπή των ρωσικών ροών φυσικού αερίου το αργότερο μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2028.

Η απώλεια εισαγωγών ύψους 35 TWh ετησίως στο ΕΣΦΑ θα δημιουργήσει ένα σημαντικό κενό εφοδιασμού, το οποίο δεν δύναται να καλυφθεί από τις υφιστάμενες υποδομές ακόμα και στην αισιόδοξη υπόθεση εργασίας, ήτοι αυτής της εισαγωγής πρόσθετων 15 TWh μέσω Ρεβυθούσας και Νέας Μεσημβρίας. Αναφορικά με το FSRU Αλεξανδρούπολης, οι τεχνικοί περιορισμοί των υποδομών στο βόρειο τμήμα του ΕΣΦΑ, μέχρι την ολοκλήρωση του έργου «Καρπερή-Κομοτηνή», δεν επιτρέπουν την ουσιαστική συμβολή του στην ασφάλεια εφοδιασμού.

Ως αποτέλεσμα αυτών, διαμορφώνεται έλλειμμα της τάξης των 30 TWh, εκθέτοντας τους Έλληνες καταναλωτές σε αυξημένο κίνδυνο ανεπάρκειας ενεργειακού εφοδιασμού σε περιόδους υψηλής ζήτησης, και παράλληλα καθιστώντας δυσχερή τη στρατηγική ανάδειξης της χώρας σε κόμβο διαμετακόμισης ΥΦΑ αμερικανικής προέλευσης προς τον Κάθετο Διάδρομο.

Το ζήτημα έχει προκαλέσει έντονη ανησυχία στους χρήστες του ΕΣΦΑ, γεγονός που αντανakλάται και στα αποτελέσματα των πρόσφατων δημοπρασιών χρονοθυρίδων ΥΦΑ για τα έτη 2031–2038, κατά τις οποίες δεσμεύθηκαν πλήρως όλες οι προσφερόμενες χρονοθυρίδες σε τιμές τριπλάσιες και τετραπλάσιες των αρχικών. Η εξέλιξη αυτή συνεπάγεται για τους Χρήστες δραματική αύξηση του «κόστους εισόδου» στην αγορά και υψηλότερο επιχειρηματικό ρίσκο, καθώς αναγκάζονται να δεσμεύσουν τεράστια κεφάλαια προκαταβολικά για να διασφαλίσουν την τροφοδοσία τους, ελλείψει εναλλακτικού τερματικού σταθμού FSRU, όπως του έργου της Εταιρείας μας.

Στο νέο αυτό πλαίσιο, κρίνεται επιβεβλημένη η υιοθέτηση μόνιμων λύσεων. Πρωτίστως, κρίνεται απολύτως αναγκαία η έγκαιρη ολοκλήρωση και θέση σε λειτουργία τρίτης υποδομής ΥΦΑ στο νότιο τμήμα της χώρας. Μεταξύ των έργων που βρίσκονται σε εξέλιξη, το FSRU της ΔΙΩΡΥΓΑ GAS αποτελεί την πλέον ώριμη αδειοδοτικά επένδυση και το μοναδικό έργο που δύναται να καταστεί λειτουργικό εντός του κρίσιμου χρονικού ορίζοντα έως την 1η Ιανουαρίου 2028. Παρά ταύτα, προκαλεί εύλογη έκπληξη το γεγονός ότι ο «Μετρητικός Σταθμός για τη σύνδεση της ΔΙΩΡΥΓΑ GAS με το ΕΣΦΑ»

καθώς και ο «Διπλασιασμός του κλάδου υψηλής πίεσης Πάτημα-Λειβαδιά» δεν συμπεριελήφθησαν στην πρόταση του ΔΕΣΦΑ για το Πρόγραμμα Ανάπτυξης ΕΣΦΑ 2025–2034, όπως αυτό τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση. Η πρότασή του να εξαιρεθούν από τον σχεδιασμό του ΕΣΦΑ υποδομές με ουσιαστική συμβολή στη διαφαινόμενη κρίση ασφάλειας εφοδιασμού και στη διαμόρφωση περισσότερων σημείων εισόδου για την προμήθεια φορτίων ΥΦΑ αμερικανικής προέλευσης εγείρει σοβαρούς προβληματισμούς.

Η Ελλάδα έχει πλέον υπερβεί τον παραδοσιακό της ρόλο, ο οποίος περιοριζόταν αποκλειστικά στην κάλυψη της εγχώριας ζήτησης ενέργειας, και μετασχηματίζεται με ταχείς ρυθμούς σε έναν κρίσιμο περιφερειακό κόμβο διαμετακόμισης και εμπορίας φυσικού αερίου για την ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Σημαντικό ρόλο σε αυτή τη διαδικασία διαδραματίζει ένα πλέγμα υποδομών που περιλαμβάνει τον Τερματικό Σταθμό της Ρεβυθούσας, το FSRU Αλεξανδρούπολης, καθώς και κρίσιμες διασυνδέσεις (TAP, IGB, συνδέσεις προς Βουλγαρία, Ρουμανία). Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι παρουσιάζεται μια σημαντική γεωγραφική ανισομέρεια στη διαθεσιμότητα ισχύος του συστήματος. Η αυξημένη δυναμικότητα που προσφέρει το FSRU της Αλεξανδρούπολης σε συνδυασμό με τον αγωγό TAP, θωρακίζει ουσιαστικά το σύστημα στη Βόρεια Ελλάδα. Αντιθέτως, το Νότιο Τμήμα της χώρας δεν εμφανίζει τον ίδιο βαθμό διασφάλισης, καθώς η έλλειψη αντίστοιχων, συμπληρωματικών υποδομών στον Νότο δημιουργεί κενά στην ενεργειακή θωράκιση της περιοχής έναντι των αυξανόμενων απαιτήσεων. Παρά την ανισορροπία αυτή, το ελληνικό σύστημα συνολικά καλείται να παίξει καταλυτικό ρόλο στην τροφοδοσία γειτονικών χωρών (Βουλγαρία, Ρουμανία, Μολδαβία και προοδευτικά Ουκρανία) στο πλαίσιο του «Κάθετου Διαδρόμου» (Vertical Corridor) και της στρατηγικής της ΕΕ για απεξάρτηση από το ρωσικό αέριο.

Οι αναλύσεις δείχνουν ότι, σε σενάρια πλήρους διακοπής των ρωσικών ροών, οι εξαγωγές μέσω Ελλάδας μπορεί να φτάσουν τα 3,4–4 bcm ετησίως. Εάν στις ποσότητες αυτές προστεθεί η εσωτερική ζήτηση, το συνολικό φορτίο που θα κληθεί να διαχειριστεί το σύστημα εκτοξεύεται στα επίπεδα των 9,7 έως 10,3 bcm ετησίως. Το μέγεθος αυτό είναι κρίσιμο, καθώς προσεγγίζει οριακά την ονομαστική μέγιστη ικανότητα αεριοποίησης των υποδομών LNG, γεγονός που καθιστά το ζήτημα της επάρκειας των υποδομών, και ειδικά της έλλειψης αυτών στον Νότιο Τμήμα, ακόμη πιο επιτακτικό.

Εμπόδια στον ανταγωνισμό

Η προσέγγιση του ΔΕΣΦΑ επί των θεμάτων ανταγωνισμού κρίνεται ως δομικά προβληματική, καθότι οι προτάσεις περί δέσμευσης δυναμικότητας στο εσωτερικό του ΕΣΦΑ εισάγουν σοβαρές στρεβλώσεις στην αγορά, δημιουργώντας συνθήκες άνισης μεταχείρισης. Συγκεκριμένα, διαμορφώνεται ένα παράδοξο καθεστώς «δύο ταχυτήτων», όπου οι χρήστες των υφιστάμενων υποδομών, και ειδικότερα της Ρεβυθούσας και της Αλεξανδρούπολης, απολαμβάνουν *de facto* «δωρεάν» δυναμικότητα, ενώ αντιθέτως, οι χρήστες μελλοντικών υποδομών καλούνται να χρηματοδοτήσουν κάθε αναγκαία επέκταση του συστήματος με δυσανάλογα υψηλό ποσοστό συμμετοχής, το οποίο στο πρόσφατο Market Test ανήλθε στο 70%. Η πρακτική αυτή καθιστά *a priori* μη ανταγωνιστικές τις νέες υποδομές και υψώνει τεχνητά εμπόδια εισόδου, μετατρέποντας την επίκληση του Ευρωπαϊκού Κανονισμού για τις δεσμεύσεις στα Σημεία Διασύνδεσης σε μηχανισμό προστασίας του εγχώριου μονοπωλίου.

Συνακόλουθα, η λειτουργία του συστήματος με οριακά περιθώρια χωρητικότητας, ως απόρροια της μη υλοποίησης νέων υποδομών στο Νότο, ενισχύει υπέρμετρα τη διαπραγματευτική ισχύ των υφιστάμενων προμηθευτών και συντηρεί ολιγοπωλιακές συνθήκες, εμποδίζοντας την αποκλιμάκωση των τιμών μέσω του υγιούς ανταγωνισμού υποδομών, με τελικό αποδέκτη του αυξημένου κόστους την ελληνική βιομηχανία και τον καταναλωτή.

Η στάση αυτή αναδεικνύει μείζον ζήτημα σύγκρουσης συμφερόντων, δεδομένου ότι η μετοχική σύνθεση του Διαχειριστή (Senfluga) συνδέεται με επιχειρηματικά συμφέροντα σε ανταγωνιστικές υποδομές (FSRU Αλεξανδρούπολης, TAP, Ρεβυθούσα), γεγονός που δημιουργεί την εύλογη πεποίθηση ότι ο θεσμικός ρόλος του ΔΕΣΦΑ εργαλειοποιείται ως «ανάχωμα» στον ανταγωνισμό για την προστασία της κερδοφορίας των μετόχων του, υπονομεύοντας την θεμελιώδη αρχή του λειτουργικού διαχωρισμού.

Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, η απόφαση απένταξης του έργου της Εταιρείας μας υπό την επίφαση της έλλειψης «αποδοτικότητας» ελέγχεται ως ουσιαστικά αβάσιμη και καταχρηστική. Ως Ανεξάρτητο Σύστημα Φυσικού Αερίου (ΑΣΦΑ) που αναπτύσσεται αποκλειστικά με ιδιωτικά κεφάλαια, το έργο ουδόλως επιβαρύνει τη Ρυθμιζόμενη Περιουσιακή Βάση (ΡΠΒ) ούτε μετακυλίζει επενδυτικό ρίσκο στους χρήστες του ΕΣΦΑ. Συνεπώς, η παρεμπόδισή του δεν στηρίζεται σε πραγματικά τεχνοοικονομικά

κριτήρια, αλλά υποκρύπτει την πρόθεση θωράκισης της δεσπόζουσας θέσης του Διαχειριστή, κατά παρέκκλιση των αρχών του υγιούς ανταγωνισμού.